

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง สรรพวิเคราะห์ (๓)

ครูผู้สอน

ครูธีรสุด

ฉำทรัพย์

ครูวิชุดา

กสินจงกล

สรรพวิเคราะหฺ์ (๓)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายของคำซ้อนได้
๒. บอกลักษณะของคำซ้อนได้
๓. ระบุคำซ้อนที่ใช้ในภาษาไทยได้
๔. เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

เหมาะสม

ชวนคิด พินิจสาร

บ้านเมือง

ปากคอ

เสื้อผ้า

ชั่วดี

ตัดสิน

หน้าตา

คำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน โดยแต่ละคำนั้นมีความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย อาจเป็นความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน หรือตรงข้ามกันก็ได้ จุดประสงค์ของการซ้อนคำเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน

คำซ้อน

คำซ้อนที่มีความหมายเหมือนกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นหมายถึงสิ่งเดียวกันหรือเป็น

อย่างเดียวกัน เช่น

เร็วไว

ใหญ่โต

ทรัพย์สิน

สูญหาย

นุ่มนิ่ม

หยาบซ่า

คำซ้อน

คำซ้อนที่มีความหมายคล้ายกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายใกล้เคียงกันหรือ

เป็นไปในทำนองเดียวกัน เช่น

อ่อนนุ่ม

ใจคอ

เล็กน้อย

ยักรัษมาร

แข่งขาน

เขตแดน

คำซ้อน

คำซ้อนที่มีความหมายตรงข้ามกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายหมายคนละลักษณะ

หรือคนละฝ่ายกัน เช่น

ใกล้ไกล

ชั่วดี

ผิดถูก

สูงต่ำ

ต้นเล็ก

เหตุผล

ชนิดของคำซ้อน

๑. ซ้อนเพื่อเสียง

คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันมาซ้อนกัน

อาจเป็นเสียงสระหรือเสียงพยัญชนะก็ได้ เช่น

เกะกะ

กุกูกูจอ

งอแง

จริงจั่ง

จิงเง่า

ชิงชัง

ชนิดของคำซ้อน

๒. ซ้อนเพื่อความหมาย

คำที่ความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน
หรือตรงข้ามกันก็ได้

ลงมือทำ จดจำได้

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน ให้ศึกษา
ใบความรู้ เรื่อง “คำซ้อน” จากนั้นนักเรียนจับคู่กับ
เพื่อนทำใบงาน “คำซ้อน” แล้วตรวจสอบกับเพื่อน ๆ
อีกครั้ง เมื่อเสร็จกิจกรรมให้นำเสนอหน้าชั้นเรียน

ใบความรู้ “คำซ้อน”

ใบความรู้ที่ ๑๕ เรื่อง คำซ้อน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง นำชื่นชม นำเชิดชู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง สรรพวิเคราะห์ (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบความรู้ เรื่อง คำซ้อน

ความหมายของคำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน โดยแต่ละคำนั้นมีความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย อาจเป็นความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน หรือตรงข้ามกันได้ จุดประสงค์ของการซ้อนคำเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน

คำซ้อนที่มีความหมายเหมือนกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นหมายถึงสิ่งเดียวกันหรือเป็นอย่างเดียวกัน เช่น

เร็วไว	ใหญ่โต	ทรัพย์สิน
สูญหาย	นุ่มนวล	หยาบช้า

คำซ้อนที่มีความหมายคล้ายกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายใกล้เคียงกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน เช่น

อ่อนนุ่ม	ใจคอ	เล็กน้อย
ยักยวมาร	แข็งขา	เขตแดน

คำซ้อนที่มีความหมายตรงข้ามกัน

คำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความหมายคนละลักษณะหรือคนละฝ่ายกัน เช่น

ไกลไกล	ชั่วดี	ผิดถูก
สูงต่ำ	ตื่นลึก	เหตุผล

ชนิดของคำซ้อน

๑. ซ้อนเพื่อเสียง

คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันมาซ้อนกัน อาจเป็นเสียงสระหรือเสียงพยัญชนะก็ได้ เช่น

เกะกะ	กุลิกุจอ	งอแง
จริงจ้ง	เง้งเง่า	ซิงซัง

๒. ซ้อนเพื่อความหมาย

คำที่มีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน หรือตรงข้ามกันได้

ใบงาน “คำซ้อน”

ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง คำซ้อน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง นำขึ้นชม นำเชิดชู
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง สรรพวิเคราะห์ (๓)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ใบงาน “คำซ้อน”

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับลักษณะของคำซ้อน

คำ	คำซ้อนที่มีความหมาย เหมือนกัน	คำซ้อนที่มีความหมาย คล้ายกัน	คำซ้อนที่มีความหมาย ตรงข้ามกัน
๑. ร้อนแรง			
๒. ไฟฝัน			
๓. เปรียบเทียบ			
๔. ล่องลอย			
๕. คู่คี่			
๖. พยายาม			
๗. บันทอน			
๘. ไร่นา			
๙. เหตุผล			
๑๐. คินวัน			

ชวนคิดช่วงท้าย

คำชวน

มีลักษณะอย่างไร

คำไหนใช้ถูก

ແປຮະ

ແສະ

แกะ

น. ม้า. (ข.).

ม้าทองเทียว ณ หัวหิน : นายธีรสุด ฉำทรัพย์

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔> สืบค้นเมื่อ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕

บทเรียนครึ่งต่อไป

สรรพวิเคราะห์ (๕)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

